

umyttigt at fremsætte noget Forslag til Grundlovsændring, men skal indskrænke sig til i en nedenfor foreslaaet Paastand paa Overgang til Dagsordenen at opfordre Regjeringen til at tage Sagen i sin Haand.

Bil Regjeringen imidlertid ikke dette, og anses det rigtigt ei længer at udsætte en Forsøgelse af Folkethingsvælgkredsene — i Forbindelse med en Omlægning af disse, — da bør, i Genhold til det ovenfor Udviklede, denne Forsøgelse heller ikke være større, end Grundlovens § 32 strengt taget kræver. Deles den nuværende Folkemængde med 16,000, udkommer et Tal imellem 124 og 125. Sidstnævnte Tal er det samme, der med et heldigt Fremsyn er forudberegnet af det i Rigsdagssamlingen 1873—74 nedsatte Folkethingsudvalg som det, der sandsynligvis vilde passe den 1ste Februar 1880, da en almindelig Folketælling skulde finde og nu har fundet Sted. Dette Tal er indsat i den Paastand paa Overgang til Dagsordenen, hvortil alle 15 Medlemmer af det daværende Folkethingsudvalg sluttede sig (se Slutningen af Udvalgets betænkning af 30te Marts 1874, Tillæg B. Sp. 845—846). Der kan neppe være nogen Tvivl om, at denne „Dagsorden“ — med overveiende Flertal, vel endog enstemmig — var bleven vedtagen, dersom Samlingens Slutning ikke havde hindret den i at komme under Behandling. Det maa derfor forundre, at Regjeringen ikke har bygget sit i denne Samling fremsatte Forslag paa hin Dagsorden. Mindretallet maa i alt Fald — naar Grundlovsændring ei for Liden kan ventes — stille sig paa samme Standpunkt som det af 15 Medlemmer bestaaende Udvalg, der foreslog „Dagsordenen“. Men idet Mindretallet fastholder og gjentager denne, skal det dog indskyde den ovenfor nærmere begrundede Opfordring til Regjeringen om at fremsætte Forslag til Ændring i Grundlovens § 32; og det finder det rigtigt at sætte Grundlovens Bestemmelse istedetfor det Tal — 125 — som er nævnt i hin „Dagsorden“, da det jo ikke kan vides, hvor stort Tallet vil være, naar muligvis en Gang ad Aare det subsidiært ønskede Lovforslag maatte blive fremsat, — et Lovforslag, som iøvrigt neppe burde indskrænke sig til at forsøge og omlægge Folkethingsvælgkredsene, efter som et samlet Gjennemsyn af Valgloven klar for Aar viser sig nødvendiger. Som et nyt Punkt skal dette dog holdes udenfor følgende Paastand paa Overgang til næste Sag paa

Dagsordenen:

„Det Folkethinget opfordrer Regjeringen til at fremsætte

Forslag til en Ændring i Grundlovens § 32, hvorved der bestemmes et fast, af Folkemængden uafhængigt Antal af Folkethingsmænd,

eller — subsidiært — et Lovforslag, hvori som Hovedpunkter skal fremhæves:

at Vælgkredsenes Antal bestemmes omtrent til det Tal, som fremkommer, naar Rigets Folkemængde deles med 16,000 (jfr. Grundlovens § 32);

at man ved den gennemgaaende Omfordeling af Vælgkredsene ikke anser sig for bunden ved Overprøvedskredsene Grændser;

at Valgstedet overalt vælges saaledes, at Udgangen til samme falder bekvemst for Vælgernes større Nærhed, gaar Thinget over til Dagsordenen.“

Skulde ovenstaaende Dagsorden ikke blive vedtagen, nærer Mindretallet dog et levende Ønske om, at Sagen i denne Samling maa bringes i det Mindste et Skridt fremad, hvorfor det derefter mener subsidiært at burde slutte sig til det af Udvalgets første Mindretal fremsatte i det enkelte udarbejdede ny Forslag, som tilsigter en gennemgaaende Omfordeling af Vælgkredsene. Dette maa nemlig i alt Væsentligt siges at være en Udførelse af ovenstaaende Dagsordens subsidiære Del. Med Hensyn til Forslagets Begyndelse saa vel som til Enkeltdele i Forslaget tager Mindretallet dog alt muligt Forbehold. Der kan muligvis være Meget, som, inden Sagen gaar videre, bør ændres, og i den Henseende vil der formentlig paa senere Trin af Behandlingen blive taget alt muligt Hensyn til de Hensillinger eller Ændringsforslag, som maatte fremkomme fra de enkelte med forskellige stedlige Forhold fortroligere Medlemmer. Selv om Forslaget ikke skulde blive gennemført i denne Samling — hvorom der jo nu ikke kan være noget Tvivl — maa det dog anses for ønskeligt, om det — som bygget væsentlig paa Grundlaget for Dagsordenen af 30te Marts 1874 — kom til at danne Udgangspunktet for denne Sags fortsatte Behandling i en følgende Samling, for saa vidt Grundlovsændring ikke kan ventes.

Alt tage et saa overveiende Hensyn til Kredsenes Vælgertal, at disse egentlig gjøres til Omfordelingens Grundlag istedetfor Indbygger-tallet (se Grl. § 32), kan Mindretallet derimod ikke finde rigtigt, dels af de af det første Mindretal fremsatte Grunde, dels fordi et saadant Grundlag i og for sig maa kaldes mindre demokratisk, naar Valgretten er saa lidet udstrakt som i Danmark med Hensyn til Udergrændsen, medens i flere andre Stater den 21aarige Borger er Vælger. Det andet Mindretalsforslag kan dette Mindretal derfor ikke tiltræde.

Derimod kan Mindretallet — dersom heller ikke det første Mindretals subsidiære Forslag vedtages — slutte sig til det af det tredje Mindretal stillede Ændringsforslag om at dele Kjøbenhavns 5te Vælgkreds, i det deri dog ikkun ses en aldeles foreløbig og midlertidig Foranstaltning, som nærmest er nødvendiggjort ved